

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Την 14η Μαΐου ε.έ. η Α.Θ.Μ. ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρος Β', χοροστάτησε του Όρθρου και προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας στον Ι.Μητροπολιτικό Ναό του Αγ. Νικολάου επ' αφορμή του πανηγυρικού εορτασμού της 94^{ης} επετείου των Ελευθερίων της Αλεξανδρουπόλεως, συλλειτουργούντων των Σεβ.Μητροπολιτών Καρθαγένης κ.Αλεξίου, Διδυμοτείχου κ.Δαμασκηνού, Ξάνθης κ.Παντελεήμονος και Αλεξανδρουπόλεως κ.Ανθίμου, παρόντων δε του Εξοχ.Υφυπουργού Εξωτερικών κ.Κ.Γεροντοπούλου, των Αξιωματικών της 12^{ης} Μεραρχίας Πεζικού, των Αρχων της πόλεως και του Νομού Έβρου. Αποκρινόμενος στην προσφώνηση του κ.Υφυπουργού, Μακαριώτατος τόνισε μεταξύ άλλων:

«Η ελευθερία είναι αναγκαιότερη και από την ίδια την ύπαρξή του στον άνθρωπο. Γιατί αυτή κάνει γλυκιά τη ζωή, αυτή γεννά διαυθεντευτές της πατρίδας, αυτή νομοθέτες, αυτή ενάρετους, αυτή σοφούς, αυτή τεχνίτες και αυτή μόνο τέλος πάντων τιμά την ανθρωπότητα.»

Με αυτά τα λόγια ο Ανώνυμος της Ελληνικής Νομαρχίας εξέφρασε με ενάργεια στις παραμονές της Ελληνικής Επανάστασης γιατί όλοι οι λαοί της γης τίμησαν διαχρονικά περισσότερο από κάθε άλλο αγαθό την ελευθερία. Ο άνθρωπος, όταν είναι ελεύθερος, αναπτύσσεται πνευματικά, ηθικά και ψυχικά. Διαμορφώνει και ολοκληρώνει την προσωπικότητά του και γίνεται υπεύθυνος πολίτης. Αισθάνεται κύριος της ζωής και της μοίρας του και δημιουργεί με απώτερο στόχο την τελείωσή του.

Όταν οι ανθρώπινες κοινωνίες είναι ελεύθερες, κατοχυρώνουν την ισότητα, την ισονομία και την ισοπολιτεία. Καλλιεργούν την συνεργασία, την αλληλοβοήθεια, την αλληλοκατανόηση και την άμιλλα μεταξύ των πολιτών, με απώτερο στόχο την κοινή πρόοδο. Αποδεδειγμένα από ανισότητες, προκαταλήψεις και στερεότυπα και ανοίγουν τον δρόμο προς την δημοκρατία, όχι ως ασυδοσία και αναρχία, αλλά ως ευθύνη έναντι των άλλων, αλλά και του νόμου.

Αρχέτυπο της ανθρωπίνης ελευθερίας αποτελεί η ελευθερία με την οποία ο θεός προίκισε τον άνθρωπο, όταν από άκρα αγαθότητα τον κάλεσε στο είναι και τον μόρφωσε κατ' εικόνα Του. Ο θεός έσπειρε την ελευθερία στο γόνιμο έδαφος της λογικής ψυχής και κατέστησε τον άνθρωπο οικονόμο της κτίσεως Του. Και όταν ο άνθρωπος έκανε κακή χρήση του αυτεξουσίου του, ο θεός όχι μόνο δεν αποστράφηκε τον άνθρωπο, αλλά ανανέωσε το κατ' εικόνα στον άνθρωπο. Έστειλε τον Μονογενή Υιό Του, ο οποίος, διά της ζωής και του θανάτου Του, ενσάρκωσε την ελευθερία ως σεβασμό του άλλου και την αγάπη ως υπέρτατη θυσία.

Βέβαια, όπως έγραψε και ο στοχαστής της Κρήτης Νίκος Καζαντζάκης, «δεν είναι η λευτεριά πέσε πίτα να σε φάω· είναι κάστρο, και το παίρνεις με το σπαθί σου». Η ελευθερία δεν προσφέρεται, δε δωρίζεται, αλλά κατακτάται με αγώνες και θυσίες σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Ειδικότερα για το γένος το ελληνικό, η έννοια της ελευθερίας συνδέθηκε με αμέτρητους αγώνες και θυσίες για τη διατήρηση της εθνικής ανεξαρτησίας, ενάντια σε εξωτερικούς και εσωτερικούς εχθρούς.

Μια τέτοια λαμπρή πτυχή της νεώτερης ελληνικής ιστορίας τιμούμε σήμερα εδώ στην Αλεξανδρούπολη. Μια ημέρα σαν τη σημερινή, το 1920, η πόλη του Έβρου εώρταζε την απελευθέρωση και την ενσωμάτωσή της στον εθνικό κορμό. Το σταυροδρόμι των στρατιωτών, η παλαίστρα των αντρειωμένων, το μήλον της έριδος για όσους ζητούσαν διέξοδο στην Άσπρη θάλασσα, ο πολύπαθος τόπος ύψωνε την ελληνική σημαία. Σήμαινε η ώρα για την παλιννόστηση των προσφύγων και των ομήρων, για την επαναλειτουργία των εκκλησιών και των σχολείων, για την αποκατάσταση της ελληνικής φυσιογνωμίας της πόλεως. Οι άνθρωποι κέρδιζαν το απαράβατο δικαίωμά τους να δημιουργούν ελεύθερα την

ιστορία τους, να επιλέγουν τον χαρακτήρα του πολιτισμού τους, να γεύονται την ειρήνη και τα αγαθά της.

Ωστόσο ήθελε «αρετήν και τόλμην η ελευθερία». Η απελευθέρωση δεν υπήρξε το ώριμο φρούτο της Συνθήκης του Νεϊγύ. Στάθηκε έκφραση του αδούλωτου φρονήματος του τόπου και των ανθρώπων του να διατηρήσουν την ελληνικότητά τους. Υπήρξε το επιστέγασμα μακροχρονίων αγώνων ενάντια στην καταπίεση και την βαρβαρότητα των κατακτητών με μόνη δύναμη την ελληνική συνείδηση, την ζωτικότητα και την φιλοτιμία των ανθρώπων. Ένας φρέσκος άνεμος ελευθερίας έπνευσε στην πόλη. Το όνειρο των Ελλήνων κατοίκων της Αλεξανδρουπόλεως γινόταν πραγματικότητα και άνοιγε μια νέα σελίδα στην ιστορία της.

Χαιρόμεθα που σήμερα βρισκόμαστε στην Αλεξανδρούπολη για να ερωτάσουμε τα Ελευθέρια της πόλεως. Χαιρόμεθα που σήμερα μνήμη ποιούμεθα του γεγονότος ότι η ελευθερία δεν είναι ένα αυτονόητο δικαίωμα, αλλά ένα κάστρο που κατακτάται. Χαιρόμεθα διότι συνειδητοποιούμε ότι η ελευθερία είναι μεν μια μεγάλη ευλογία, δεν ήταν όμως ποτέ μια εύκολη υπόθεση και ούτε πρόκειται ποτέ να γίνει.

Αυτό αντιλαμβάνεσθε εσείς καθημερινά ζώντας στις επάλξεις του ακριτικού Έβρου και φέροντας στην γενετική σας ταυτότητα βαθιά χαραγμένη την ευθύνη της προασπίσεως των συνόρων, στην απευκταία περίπτωση που αυτά παραβιασθούν. Αυτό αντιλαμβανόμαστε και εμείς διακονώντας τον Αφρικανό αδελφό, ο οποίος τον 20^ο αιώνα μπορεί να γεύτηκε την ελευθερία της εθνικής αυτοδιαθέσεως. Ωστόσο στις αρχές του 21^{ου} αιώνα εξακολουθεί να είναι δέσμιος της φτώχειας, του υποσιτισμού, του αναλφαβητισμού, των ανισοτήτων, των μεταδιδόμενων ασθενειών.

Ενώπιον αυτών των όρων ζωής η ιεραποστολή της Αλεξανδρινής Εκκλησίας καλεί τους λαούς της Αφρικής να μετάσχουν της χαρμόσυνης ειδήσεως του Ευαγγελίου με το λόγο, το έργο, την προσευχή, τη λατρεία, την καθημερινή μαρτυρία της χριστιανικής ζωής, την διακονία άμεσων βιωτικών αναγκών σιτίσεως, υδρεύσεως, υγείας και παιδείας. Ανακαινίζει ψυχές στα νάματα της Ορθοδοξίας και ενδυναμώνει τους αφρικανούς αδελφούς στη σχέση τους με τον θεό και μεταξύ τους. Συνεχίζοντας την πρωτοχριστιανική δυναμική της προσλήψεως και της μεταμορφώσεως, ενεργοποιείται με σκοπό μια συμφιλωμένη ανθρωπότητα και μια ανακαινισμένη κτίση. Προτάσσει το απόσταγμα της σοφίας του μεγάλου της ελευθερίας Νέλσονος Μαντέλα: «Για να είναι κάποιος ελεύθερος δεν αρκεί να αποτινάξει τις αλυσίδες του, αλλά και να ζήσει με έναν τρόπο που να σέβεται και να ενισχύει την ελευθερία των άλλων.»

Και ουσιαστική ελευθερία δεν μπορεί να υπάρξει αν δεν συνοδεύεται από αγάπη, αφού χωλαίνουν τόσο η ανελεύθερη αγάπη, όσο και η ανέραστη ελευθερία. Πρότυπο αξεπέραστο για όλους μας η αγάπη, όπως την ενσάρκωσε ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός: η αγάπη που χωρεί και συγχωρεί τους πάντες και τα πάντα και φθάνει μέχρι της θυσίας του Σταυρού· η αγάπη που προσλαμβάνει και μεταμορφώνει τον άλλο, στα πρότυπα της προσλήψεως και μεταμορφώσεως του ανθρώπου από τον Ιησού Χριστό.

Επευλογώντας πατρικώς τον ευγενή και πιστό λαό της Αλεξανδρουπόλεως, προσεπευχόμεθα όπως ο Κύριος Ιησούς Χριστός, ο Σωτήρας και Λυτρωτής μας, επιβλέπει επί την άμπελον ταύτην, της Μητροπόλεως Αλεξανδρουπόλεως, στερεώσει δε και αξιώσει το ευλαβές της ποιμνιο της βιώσεως της αγάπης ως απολύτου προϋποθέσεως και ασφαλιστικής δικλείδος μιας ζωής αντάξιας της εικόνας θεού που όλοι απαράγραπτα φέρουμε εντός μας. Αμήν!

Κατακλείων τον λόγο του, ο Μακαριώτατος περιεκόσμησε τον Σεβ.Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως κ.Ανθιμο διά του Ανωτέρου Ταξιάρχου του Αγίου Σάββα, αναγνωρίζων και τιμών την προσφορά του στην Ιεραποστολή του Ιεράρχου, ο οποίος ανέφερε χαρακτηριστικά 'ο Πατριάρχης αύριο θα αναχωρήσει από την πόλη μας, όμως παντοτινά στις καρδιές όλων μας θα μείνει ο γλυκύτατος θεόδωρος, ο άνθρωπος της αγάπης'. Ακολούθως εψάλη Δοξολογία για την απελευθέρωση της πόλεως, κατάθεση στεφάνων στο

Ηρώον της πόλεως και επίσημη παρέλαση μαθητών και στρατιωτών.